

**Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28)
och den kompletterande promemorian
Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre
enskilda huvudmän i skolväsendet**

U2024/01169

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) är positiva till samtliga förslags intentioner att förbättra insynen i fristående förskolor och skolor och väljer att inte ta ställning till de olika förslagen inom respektive alternativ i sak. SPSM avfärdar inte något av alternativen helt och hållet, men utifrån myndighetens uppdrag bedömer SPSM att utredningens huvudförslag, det vill säga förslaget om införandet av en offentlighetsprincip även för fristående huvudmän, är att föredra, då det alternativet innebär likvärdig tillgång till information och insyn inom skolväsendet. Det är också en beprövad lagstiftning, där vägledning finns i såväl förarbeten som rättspraxis och JO-avgöranden.

SPSM har följande övergripande synpunkter:

- SPSM har under lång tid lyft fram vikten av ökad kunskap om villkoren för barn, elever och vuxenstuderande med funktionsnedsättning, då avsaknaden av kunskap och relevant statistik i dagsläget försvårar arbetet för skolor, huvudmän inom skolväsendet, myndigheter och beslutsfattare.¹ SPSM menar att behovet av en fungerande informationsförsörjning inom skolväsendet samt ökad kunskap och statistik om barn och elever med funktionsnedsättning inte nog kan understrykas, och det gäller oavsett om barn och elever får sin utbildning hos en kommunal eller fristående huvudman.
- Det är angeläget att det finns relevant information att tillgå för att säkerställa att enskilda barn och elever får sina rättigheter inom

¹ Se exempelvis SPSM:s Yttrande över Uppföljning för utveckling – ett hållbart system för samlad kunskap om villkoren för barn och elever med funktionsnedsättning i förskola och skola (SOU 2023:95).

utbildningsområdet tillgodosedda. SPSM instämmer exempelvis med utredningen (s. 419–420) att det är särskilt angeläget med ökad insyn kring vilket underlag som används för mottagande och urval av barn och elever i fristående verksamheter. Det skulle innebära att det, till skillnad från i dag, går att följa upp principerna för mottagande samt hur de principerna tillämpas i praktiken och exempelvis upptäcka om diskriminering av barn och elever med funktionsnedsättning förekommer vid urval och antagning.

- Ökad insyn i fristående huvudmäns verksamhet kan medföra bättre möjligheter att göra välgrundade val av skola. Information om verksamheten kan ha stor betydelse för vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning där kompetens om elevers olika behov och goda förutsättningar att anpassa lärmiljön är särskilt viktiga.

I detta ärende har juristen Rebecka Pomerling varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även chefsjurist Ulrika Ehlin, enhetschef Nina Karnehed och sakkunnig Petter Ådahl deltagit.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Aurora Lindberg
Generaldirektör